

چهل حدیث

دو خاتم

شباهت ها و نسبت های حضرت نبی اکرم
و حضرت مهدی صلوات الله علیہما

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (كُلُّ شَيْءٍ)

دُوَّخَاتِمٌ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ

شَاهِتُهَا وَنَسِيَتُهَا، خَاتِمُ الْأَنْبِيَاءَ مُصَدِّقٌ مُصَطْفَىٰ عَلَيْهِ الْحَلِيْلُ وَالْكَلِمَةُ
وَخَاتِمُ الْأُوصِيَّةِ يَهُدِي صَاحِبَ الزَّمَانِ

تَتَدَبَّرُ بِهِ سَاجِدٌ مُقْدَسٌ حَضُورٌ مُولَانَا
صَاحِبُ الزَّمَانِ أَرْوَاحُنَا لَهُ الْفَدَاءُ

دو خاتم علیهم السلام: شیاهتها و نسبتهاي خاتم الانبیاء محمد مصطفی، صلی الله علیه و آله، و خاتم الارضیاء مهدی صاحب الزمان ع / گردآوری واحد تحقیق و پژوهش مؤسسه فرهنگی موعد. - تهران: موعد عصر ع، ۱۳۸۳. ۱۶۰ ص.

ISBN 964-6968-65-1: ۳۰۰۰ ریال

فهرستنامه براساس اطلاعات آپیا.

۱. محمد، صلی الله علیه و آله، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. — احادیث. ۲. محمد بن حسن ع، امام دوازدهم، ۱۵۵ ق. — احادیث. الف. مؤسسه فرهنگی موعد عصر ع. ب. عنوان: شیاهتها و نسبتهاي خاتم الانبیاء محمد مصطفی، صلی الله علیه و آله، و خاتم الارضیاء مهدی صاحب الزمان ع

۲۹۷/۹۳

BP22/۹۵۶۵

۱۳۸۳-۲۸۹۲۹

کتابخانه ملی ایران

موکول

دو خاتم علیهم السلام
شیاهتها و نسبتهاي خاتم الانبیاء محمد مصطفی، صلی الله علیه و آله، و
خاتم الارضیاء مهدی صاحب الزمان ع

تدوین: واحد پژوهش و تحقیق مؤسسه فرهنگی موعد ع

ناشر: موعد عصر ع

سال نشر: ۱۳۸۳

شمارگان: ۵۰۰

شابک: ۹۶۴-۶۹۶۸-۶۵-۱

چاپخانه: پیام

ثوبت چاپ: اول

قیمت: ۴۵۰۰ ریال

نشانی: تهران، صندوق پستی ۱۴۱۵۵-۱۳۴۷

تلفن: ۰۶۱۶۷-۶۹۵۶۱۶۸

مجموعه «چهل حدیث» ناظر برگزینشی از روایات
حضرات موصومین، علیهم السلام، حول مباحث ویژه
مهدویست.

آنچه که با عنوان «دو خاتم، علیهم السلام» فرا روی
شماست سومین اثر از این مجموعه است که واحد پژوهش
و تحقیق مؤسسه فرهنگی موعود وظیفه «گزینش، تدوین و
ترجمه» آن را عهده دار بوده است.

آثاری از این دست خوانندگان محترم را متذکر
«موضوعی» ویژه و بیانات موصومین، علیهم السلام، درباره آن
موضوع می‌کند و پنجه‌ای نورا فراروی آنان می‌گشاید.
امید که این آثار مقبول طبع حضرت صاحب الزمان،
علیه السلام، واقع شود. ان شاء الله

ناشر

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
دعای امیر المؤمنین <small>علیه السلام</small> درباره حضرت محمد مصطفی (صل الله علیہ وآلہ وسلم)	۶
بخشن اول - شباهت‌های دو خاتم، علیهم السلام،	۷
خاتمیت	۹
دو خاتم، علیهم السلام، هر دو از اهل بیت عصمت و ظهارت، علیهم السلام،	۱۰
حضرت زهرا، علیها السلام، مادر دو خاتم، علیهم السلام	۱۱
دو خاتم حسینی، علیهم السلام،	۱۲
دو خاتم، علیهم السلام، برای همه مردم	۱۳
انکار هر خاتم، علیهم السلام، انکار دیگری	۱۴
رحمت برای جهانیان	۱۵
دفع بلا به برکت دو خاتم، علیهم السلام،	۱۶
عالیم، محضر دو خاتم، علیهم السلام،	۱۷
هدایت به دستان دو خاتم، علیهم السلام،	۱۸
خاتم‌الاولیاء <small>علیه السلام</small> شیعیه ترین فرد به خاتم الانبیاء صلی الله علیہ وآلہ	۱۹
قائم <small>علیه السلام</small> محمدی بی‌نبوت	۲۰
حال ولایت همسان، مهر نبوت	۲۲
برتری بر حضرت موسی <small>علیه السلام</small>	۲۴
فضیلت بر حضرت عیسی <small>علیه السلام</small>	۲۶
شدت عطوفت و مهربانی	۲۷

۲۹	ظلم و جسارت عمدها
۳۰	منت خداوند متعال بر بندگان
۳۱	بعثت و ظهور پس از یک دوره فترت
۳۲	دعوت به امر جدید
۳۳	بعثت و ظهور در وقت غلبة جاهلیت
۳۴	شیاهت و یکسانی معجزه‌ها
۳۵	احیاء مردگان در کفر و جهالت
۳۶	وعده پیروزی
۳۷	پخششای بی‌کران
۳۸	صاحب پرچم پیروزی پخش
۳۹	تحمل درد و آندوه یکسان
۴۰	دشمنان مشترک
۴۱	فریاد شیطان ملعون
۴۲	همسانی تعداد یاران
۴۳	تبرک جستن یاران
۴۴	یاری قرشتگان
۴۵	یاری و مساعدت با رعیت
۴۶	مکه نقطه آغاز بعثت و ظهور
۴۷	قیام با شمشیر
۴۸	پخش دوم: نسبتهاي دو خاتم، علیهم السلام، با يكديگر
۴۹	نسبت با قرآن
۵۰	نسبت با هدایت
۵۱	نسبت با معرفت
۵۲	نسبت در نورانیت
۵۳	حسن ختم: دعا برای ظهور حضرت مهدی(ع)

اللّهم افسح له مسحاً في ظلك؛ وأجزه مضايقات
الخير من فضلك.

اللّهم و أعل على بناء البنين بناء، و أكرم لديك
منزلته، و أتمم له نوره، و أجزه من أبتعاثك له مقبول
الشهادة، مرضي المقالة، ذا منطق عدل، و خطبة فصل.
اللّهم أجمع بيتنا و بيته في برد العيش و قرار النّعمة، و مني
الشهوات، وأهواه اللّذات، و رخاء الدّعة، و منتهى
الطمأنينة، و تحف الكراهة.^۱

پروردگار! برای پیامبر، صلی الله علیہ وآلہ، در سایه لطف خود
جای با وسعتی بگشای، و از فضل و کرمت پاداش او را
فراوان گردان.

خداوند! کاخ آین او را از هر بنایی برترو و مقام او را در
پیشگاه خود گرامی تر گردان و، تورش را کامل گردان، و
پاداش رسالت او را پذیرش گواهی و شفاعت و قبول گفتار
او قرار ده، زیرا که دارای منطقی عادلانه، و راه جدا کننده
حق از باطل بود.

بار خدایا! بین ما و پیغمبرت در نعمتهاي جاویدان، و
زندگانی خوش، و آرزوهاي برآورده، و خواستههاي به
انجام رسيد، در کمال آرامش، و در نهايت اطمینان، همراه
با موهب و هدایات با ارزش، جمع گرдан!

(ادعای امیر المؤمنین (ع) درباره حضرت محمد مصطفی، صلی الله علیہ وآلہ،)

بخش اول

شاهتهاي دو خاتم

شاهنامی دو خاتم علیهم السلام ■ ۹

خاتمت

حضرت محمد، صلی الله علیه وآلہ، خاتم پیامبران و انبیا
هستند.

ما کانَ مُحَمَّدًا أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَ
خَاتَمَ النَّبِيِّنَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا.^۱

محمد پدر هیچ یک از مردان شما نیست ولی فرستاده
خدا و خاتم پیامبران است و خدا همواره بر همه چیز
داناست.

ایشان در خطبه روز غدیر درباره خاتمت حضرت
مهدی ع می فرمایند:

... الا ان خاتم الائمه من القائم المهدى؛ ... الا انه خيرة
الله و مختاره؛ الا انه وارث كل عالم والمحيط به...^۲
... آگاه باشید خاتم امامان ما قائم مهدی است؛ بدانید که
او برگزیده و مختار خداوند متعال است. آگاه باشید که او
وارث [علم] همه علماء^۳ و محیط بر تمام علوم است.

۱. سوره احزاب (۳۳)، آیه ۵۰.

۲. طبری، الاحجاج، ج ۱، ص ۳۶.

۳. منظور از علماء، ائمه علیهم السلام هستند.

دو خاتم، علیهم السلام، هر دواز اهل بیت عصمت و طهارت، علیهم السلام،

پیامبر اکرم، صلی اللہ علیہ وآلہ، به صدیقه طاھرہ، علیہما السلام،
فرمودند:

اعطینا سبع خصال لم يعطها احد: من الاولین ولا
يدركها احد من الآخرين نبینا خیر الانبياء و هو أبوك و
شهیدنا خير الشهداء و هو عم ابیک حمزہ و مثنا من له
جناحان يطير بهما في الجنة حيث يشاء و هو ابن عم ابیک
جعفر و مثنا سبط هذه الامة الحسن، الحسين و هما ابناك و
مثنا المهدی.^۱

به ما هفت خصلت داده شده که به پیشینیان نداده اند و
احدی از امت آخرين بدان دست نیایند، پیامبر ما [اهل
بیت] که همان پدر توست بهترین پیامبران است و شهید ما
که عمومی پدرت حمزہ است؛ بهترین شهداست و یکی از ما
در بهشت دو بال خواهد داشت که با آنها هرگونه و به هر سو
که بخواهد پرواز می کند و او پسر عمومی پدرت جعفر [ابن
ابی طالب] است دو سبط این امت هم از ماست که همان دو
فرزند تو حسن و حسین هستند. مهدی هم از ماست.

۱. بسحار الانوار، ج ۲۹، ص ۳۶۹؛ الطبرانی، الصغیر، ج ۱، ص ۳۷؛
مستحب الآخر، ص ۹۱.

حضرت زهرا، علیها السلام، مادر دو خاتم علیهم السلام،

هر چند حضرت فاطمه، علیها السلام، فرزند حضرت محمد، صلی الله علیه وآلہ، بودند، لیکن پس از وفات مادر بزرگوار خویش (س) چنان از چهره پدر رنج کشیده از جهالتهای عرب بادیه نشین، گرد غم می‌زد و دکه آن حضرت فرزند خویش را ام ابیها (مادر پدرش) خواندند.^۱

خاتم الانبیاء، صلی الله علیه وآلہ، به حضرت زهرا، علیها السلام، درباره خاتم الاولیاء، علیه السلام چنین فرمودند:

المهدی من ولدک.^۲

[فاطمه جان!] مهدی یکی از فرزندان [واز نسل] توس است.

۱. بخار الانوار، ج ۳۳، ص ۱۹.

۲. بخار الانوار، ج ۵۱، ص ۷۸؛ مقاتل الطالبين، ج ۱، ص ۸۷.

دو خاتم حسینی، علیهم السلام،

حضرت محمد، صلی الله علیه وآلہ، می فرمائند:

حسین منی و انا من حسین^۱

حسین از من است و من از حسین.

حضرت مهدی ع هم از سید الشهداء ع هستند؛ امام
صادق ع از پیامبر اکرم، صلی الله علیه وآلہ، در این رابطه نقل
می کنند:

ان الله اختار من الأيام يوم الجمعة ومن الشهور، شهر
رمضان ومن الليالي ليلة القدر و اختار من الناس الانبياء
والرسل و اختارى من الرسل و اختار مني علياً و اختار من
علي، الحسن و الحسين و اختار من الحسين الاوصياء
يمشون عن التنزيل تحريف الغالين و اتحال المبطلين و
تأويل الجاهلين، تاسعهم باطنهم، ظاهرهم، قائمهم و هو
افضلهم.^۲

خداؤند متعال از روزها، روز جمعه، از ماهها، ماه
رمضان و از شبها، شب قدر و مرا از میان تمام پیامبران
برگزید. علی را از من گزید و او را بر تمام اوصیا برتری
بخشید و از علی، حسن و حسین را. از حسین، اوصیای از
فرزندانش را اختیار کرد همانها که قرآن را از تحریف غلو
کنندگان و زیاد شدن متن قرآن توسط باطل جویان و
تأویلهای گمراه کنندگان دور می سازند. نه میان آنها قائمشان
می باشد و او ظاهر و باطن و برترین ایشان است.

۱. بخار الانوار، ج ۴۳، ص ۲۶۱.

۲. کمال الدین، ج ۱، ص ۲۸۱؛ بخار الانوار، ج ۲۵، ص ۳۱۳.

دو خاتم، عليهما السلام، برای همه مردم

قرآن کریم حضرت محمد، صلی الله علیه وآلہ، را پیامبری برای
همه مردم معرفی می‌کند:
وَ مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَةً لِلنَّاسِ بَشِيرًاً وَ نَذِيرًاً وَ لَكُنَّ أَكْثَرُ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ.^۱

و ما تو را جز [به سمت] بشار تگر و هشدار دهنده برای
همه مردم تقدیم؛ لیکن بیشتر مردم نمی‌دانند.
حضرت مهدی علیه السلام از همان ابتدای دعوت و قیام
خود همه مردم را مخاطب خویش قرار می‌دهند و به قوم و
جمعیتی خاص توجه نمی‌کنند:
اَيُّهَا النَّاسُ، اَنَا نُسْتَصْرُ اللَّهُ وَ مَنْ اَجَانِبَا مِنَ النَّاسِ.^۲
ای مردم ما از خداوند متعال و هر کدام از شما که ما را
اجابت کند، یاری می‌طلیم.

۱. سوره سباء (۳۲)، آیه ۲۸.

۲. سحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۳۷.

انکار هر خاتم علیهم السلام، انکار دیگری

امام ششم ع فرمودند:

من اقر بجمعیت الائمه و جحد المهدی کان کمن اقر
بجمعیت الانبیاء و جحد محمد^ا، صلی الله علیه وآلہ، بنیوته...^۱
هر که به تمام ائمه معتقد باشد و مهدی را انکار کند،
همانند کسی است که تمام پیامبران را قبول داشته باشد و
منکر پیامبری حضرت محمد، صلی الله علیه وآلہ، گردد.^۲

۱. کمال الدین، ج ۲، ص ۳ (ب ۳۳، ح ۱)، بحار الانوار، ج ۱۵، ص ۱۲۳.

۲. همانند یهودیان و مسیحیان.

رحمت برای جهانیان

خداوند متعال در قرآن کریم تنها در باره پیامبر اکرم، صلی الله علیه و آله، مسی فرماید:

وَ مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ.^۱

ما تو را جز ما یه رحمت برای جهانیان نفرستادیم.

و در حدیث قدسی راجع به حضرت مهدی ع آمده است:

... و اکمل ذلك بانبه محمد رحمة للعالمين عليه كمال موسى و بهاء عيسى و صبر ايوب.^۲

... و آن را با فرزندش محمد که ما یه رحمت برای جهانیان و دارای کمال موسی و شکوه عیسی و صبر ايوب است کامل نمود.

۱. سوره آنیم (۱۲۱)، آیه ۱۹۷.

۲. الکافی، ج ۱، ص ۵۲۷؛ بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۱۹۶.

دفع بلابه برکت دو خاتم، علیهم السلام،

قرآن کریم درباره برکات وجودی حضرت
خاتم الانبیا، صلی الله علیہ وآلہ، می فرماید:
وَ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَعْذِبَهُمْ وَ أَنْتَ فِيهِمْ وَ مَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَ
هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ.^۱

و تا تو در میان آنان هستی، خدا بر آن نیست که آنان را
عذاب کنند و تا آنان طلب آمرزش می کنند، خدا عذاب کننده
ایشان نخواهد بود.

طریف، یکی از خادمان حضرت مهدی ع در مدتی که
حضرت در گهواره بودند به خدمت ایشان می روید پس از
آنکه به درخواست حضرت برای ایشان صندل سرخی
می برد. حضرت از او می پرسند: آیا مرا می شناسی،
می گویید: بلى شما آقای من و فرزند آقایم هستید. حضرت
می گویند: منظورم این نبود. خادم عرضه می دارد: خودتان
بفرمایید. حضرت می فرمایند:
انا خاتم الاوصیاء؛ بی یدفع الله البلاء عن اهلى و
شیعیشی.^۲

من خاتم اووصیاء و جانشینان [پیامبر، صلی الله علیہ وآلہ،]
هستم. به وسیله [او به برکت] من خداوند بلا را از خانواده و
شیعیانم بر طرف می کند.

۱. سوره النفال (۸)، آیه ۳۳.

۲. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰.

عالی، محضر دو خاتم، علیهم السلام

قرآن کریم درباره حضرت ختمی مرتبت، صلی الله علیه و آله،
می فرماید:

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هُوَ لَاءُ
شَهِيدٍ^۱.

پس [حالشان] چگونه است وقتی از هر امتی شاهد و
گواهی پکیریم و تورا برابران گواه بیاوریم؟

و حضرت صاحب الزمان ع ضمن توقيعی به شیخ مفید
می فرمایند:

فَإِنَّا يَحِظُّ عَلَمَنَا بِأَنْبَائِكُمْ وَلَا يَعْزِزُ عَنَّا شَيْءًا مِنْ
أَخْبَارِكُمْ.^۲

همان‌ها از همه امور مربوط به شما مطلعیم و ذرای از
اخبار شما از ما پنهان نمی‌ماند [و همه چیز را درباره شما
می‌دانیم و می‌بینیم].

۱. سوره نساء (۴)، آیه ۲۱.

۲. بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۷۲.

هدایت به دستان دو خاتم علیهم السلام،

امام صادق علیه السلام فرمودند:

ان فی صاحب الامر سنتن من الانبیاء؛ سنتة من موسى
بن عمران و سنتة من عیسی و سنتة من یوسف و سنتة من
محمد صلوات الله علیهم.

قاما ستة من موسى بن عمران فخائف يتربقب.

و اما سنته من عیسی، فيقال فيه ما قيل في عیسی.
و اما سنته من یوسف فالستر يجعل الله بينه و بين
الخلق حجاباً، یروته و لا یعرفونه.

و اما سنته من محمد فيهتدی بهداه و یسیر بسیرته.
صاحب الامر سنتها بی از پیامبران به یادگار دارد. از
موسی بن عمران، عیسی، یوسف و حضرت
محمد، صلی الله علیه و آله.

سنت و یادگار او از موسی بن عمران ترسناک و چشم
انتظار بودنش است.

یادگارش از عیسی این است که هر آنچه که درباره او
گفتند، درباره مهدی هم خواهند گفت.

یادگارش از یوسف مخفی بودنش است که خداوند
میان او و مردم حجاب و پرده قرار می دهد که [مردم] او را
می بینند و نمی شناسند.

و یادگارش از حضرت محمد این است که به هدایت
او، هدایت می کند و به سیره اش رفتار می کند.

خاتم الأولياء شیعه قرین فردیه خاتم الانبیاء صلی الله علیه وآلہ

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

الحمد لله الذي لم يخرجني من الدنيا حتى اراني الخلف
من بعدي اشبه الناس برسول الله خلقاً و خلقاً، يحفظه الله
تبارك و تعالى في غيبته، ثم يظهره فيملا الأرض عدلاً و
قسطاً كما ملئت جوراً و ظلماً.^۱

سپاس پروردگاری را که مرا از دنیا نبرد تا اینکه
جانشیم را، به من نشان داد همو که شیعه قرین مردم از
لحاظ روحیات و شمایل به رسول اکرم، صلی الله علیه وآلہ
می باشد، خداوند متعال از او در غیبتش محافظت می کند و
پس از آن ظاهرش می نماید تا زمین را آکنده از عدالت و
قسط کند، همان گونه که مملو از جور و ظلم شده باشد.

---

۱. کمال الدین، ج ۲، ص ۱۱۸ (ب ۳۸، ح ۷)؛ بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۶۱.

قائم ﷺ، محمدی بی‌نبوت

پیامبر اکرم، صلی اللہ علیہ وآلہ، فرمودند:

القائم من ولدی؛ اسمه اسمی؛ کنیتہ کنیتی و شمائله
شمائله و سنته سنتی، یقیم الناس علی ملتی و شریعتی و
یدعوهم الی کتاب ربی عزّوجلّ. من اطاعه اطاعنی و من
عصاه فقد عصانی و من انکره فی غیبته فقد انکرته و من
صدقه فقد صدقنی. الی الله اشکو المکذبین لی فی امره
والجادین لقوله فی شأنه والمضلین لامتی عن طریقته
«وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُتَّقِلِّبٍ يَنْقِلِبُونَ». (۱)

قائم یکی از فرزندان من است که نام و کنیه‌اش با من
یکی است و ویژگیهای ظاهری و سیره‌اش با من تفاوت
ندارد. مردم را براساس آیین و شریعت من بربا داشته و به
قیام می‌خواند و آنها را به سوی کتاب پروردگارم عزّوجلّ
دعوت می‌کند. هر که از او اطاعت کند و گویی از من اطاعت
کرده و هر که نافرمانی او را بکند، مرا نافرمانی کرده است و
هر که او را در مدت غیبتش انکار کند، مرا انکار کرده و هر
که [در آن مدت و پس از آن] او را تصدیق کند، مرا تصدیق
نموده است. از هر که مرا ضمن جریان او تکذیب کند،^۳ به

۱. سوره شعراء (۲۶)، آیه ۲۲۷.

۲. کمال الدین، ج ۲، ص ۱۲۲. (ب ۲۲، ح ۶)؛ بخار الانوار، ج ۱۵، ص ۷۳.

۳. منظور حضرت این است که با انکار حضرت مهدی اتفاقاً عملماً منکر ایشان
هم بشود؛ چرا که خود پیش از این فرمودند، انکار حضرت صاحب
علیہ السلام مساوی با انکار ایشان هم هست.

خداوند متعال شکایت می‌کنم و همین طور از کسانی که به
گفته او در مقامش با انکار نمود به ستیز درآیند و آن دسته از
امتن که مسیر [هدایت] او گمراه می‌شوند و به زودی آنها که
ستم کردند، می‌فهمند که به کدام بازگشتگاه، برخواهند
گشت.

حال ولايت همسان مهر نبوت

امير المؤمنين حضرت على الله روزی در بالای منبر
چنین فرمودند:

يخرج رجل من ولدی فی آخر الزمان، ابیض اللون
مشروب بالحمرة مبدع البطن عریض الفخدین عظیم
مشاش المبکین بظهره شامتان؛ شامة علی لون جلدہ و
شامة علی شبه شامة النبی علیه و آله؛ له اسمان اسم
یخفی و اسم یعلن؛ فاما الذی یخفی فاحمد و اما الذی یعلن
ف«مح مد». اذا هز رایته اضاء لها ما بین المشرق والمغارب
ووضع يده علی رؤوس العباد فلا یبقى مؤمن الا صار قلبه
اشد من زبر الحديد و اعطاه الله تعالى قوة أربعين رجلاً ولا
یبقی میت الا دخلت عليه تلك الفرحة فی قلبه و هو فی
قبره و هم یتزأرون فی قبورهم و یتبashرون بقیام القائم
علیه السلام.^۱

مردی از فرزنداتم در آخر الزمان ظهور می کنند؛ رنگش
سفید آمیخته به سرخی، شکمش برآمده، رانها یش بزرگ و
گره شانه هایش قوی است. بر پشتیش دو حال وجود دارد:
یکی به رنگ پوستش و دیگری همانند مهر نبوت
نبی اکرم، صلی الله علیه و آله. دو نام دارد یکی مخفی و دیگری
آشکار؛ نام مخفی اش احمد و نام آشکارش «مح مد» است.
هرگاه پرچم خود را به اهتزاز درآورد، شرق و غرب عالم را

۱. کمال الدین، ج ۲، ص ۵۳

روشن کند. دستش را بر سر بندگان خدا می‌کشد و به دنیا
آن هیچ مؤمنی باقی نمی‌ماند جز اینکه دلش از کوه آهنهin
قرصتر و محکمتر می‌شود و خداوند متعال نیروی چهل مرد
[تنومند] را به او می‌دهد. تمام مردگان در قبر از خوشحالی
و سرور ظهورش بهره‌مند می‌شوند و مؤمنان در قبر به دیدار
هم رفته و یکدیگر را به ظهور حضرتش متده می‌دهند.

برتری بر حضر و موسی، علیهم السلام،

در قرآن کریم جریان ملاقات حضرت موسی و حضرت
حضر، علیهم السلام، و شاگردی حضرت موسی ع ضمن آیات
۴۶ الی ۸۲ سوره کهف (۱۸) آمده است. اما، فضیلت و
برتری دو خاتم نسبت با دو پیامبر عظیم الشأن حضرت
حضر و موسی، علیهم السلام، از قول حضرات معصومین، علیهم
السلام، نقل شده است.

نبی اکرم، صلی الله علیہ وآلہ، فرمودند:
انا سید النبین و علی بن ابی طالب سید الوضئین و ان
اوصیائی من بعدی اثنا عشر؛ او لهم علی بن ابی طالب و
آخرهم القائم ع^۱
من سرور پیامبرانم و علی سرور جانشینان [پیامبران].
همانا جانشینان پس از من دوازده نفرند که اولینشان علی بن
ابی طالب و آخرینشان قائم است.

در روایات معمولاً از استاد حضرت موسی ع یعنی
حضرت نبی ع به عنوان موئس تنهایی های حضرت مهدی ع
یاد می شود و نه بیشتر، برای نمونه امام رضا ع می فرمایند:
ان الخضر شرب من ماء الحیوة فهو حی لا یموت حتى
یتفتح في الصور و انه لیأتينا فیسلم علينا فنسمع صوته
ولانرى شخصه فمن ذکرہ فلیسلم عليه وانه لیحضر

۱. کمال الدین، ج ۱، ص ۵۲۵ (ب ۲۹، ح ۲۹)؛ اعلام الوری، ص ۳۹۶

المواسم فیقضی جميع المناسک و یقف بعرفه فیو من علی
دعاء المؤمنین و سیونس الله به وحشة قائمنا فی غیبته و
یصل به وحدته.^۱

حضرت از آب حیات آشامیده و زنده است و نمی‌میرد
تا در صور دمیده شود. او نزد ما می‌آید و بر ما سلام می‌کند؛
صداش را می‌شنویم ولی خودش را نمی‌بینیم. هر جا که
نامش را ببرند، حاضر می‌شود؛ پس هر کدام از شما او را
یاد کرد، بر او سلام کند، او هر سال در مراسم حج حاضر
شده و تمام مناسک را بهجا می‌آورد و در عرفات و قوف
می‌کند و دعای مؤمنان را آمین می‌گوید. خداوند وحشت
قائم ما را در طول غیبتش به انس با او مبدل کرده و
نهایی اش را به او برطرف می‌کند.

۱. کمال الدین، ج ۲، ص ۳۹۰؛ بحار الانوار، ج ۱۲، ص ۲۹۹.

فضیلت برو حضرت عیسیٰ ﷺ

حضرت ختمی مرتبت، صلی اللہ علیہ وآلہ، می فرمائند:
پیش از این از برتری حضرت محمد
مصطفیٰ، صلی اللہ علیہ وآلہ، که بر تمامی انبیای الہی سخن گفتیم
که از جمله ایشان حضرت عیسیٰ ﷺ پیامبر اولوالعزم الہی
است.

رسول اکرم، صلی اللہ علیہ وآلہ، دربارہ برتری حضرت مهدی ﷺ

بر حضرت عیسیٰ ﷺ می فرمائند:

یلتفت المهدی و قد نزل عیسیٰ بن مریم ﷺ کانما یقطر
من شعره الماء. فيقول المهدی: تقدم، صل بالناس. فيقول:
انما اقيمت الصلاة لك فيصلی خلف رجل من ولدی.

حضرت مهدی ﷺ متوجه می شود که حضرت
عیسیٰ ﷺ [از آسمان به زمین] فرود آمده است و گویی که از
موهای مبارکش آب [وضو] می چکد. حضرت مهدی ﷺ به
ایشان می گوید: جلو بایست و با مردم نماز بخوان. حضرت
عیسیٰ هم عرضه می دارد نماز [جماعت] برای تو بربا شده
است. آنگاه عیسیٰ پشت سر مردی از فرزندان من به نماز
می بیستد.

۱. الصواعق المحرقة، ص ۹۸؛ عقد الدوز، ص ۱۷؛ الصراط المستقيم، ج ۲،
ص ۲۵۷.

شدت عطوفت و مهر باني

در باره شدت مهر باني و دلسوزی حضرت محمد مصطفی، صلی الله علیه و آله، نسبت به یاران خویش در قرآن کریم آمده است:

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
خَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَوُوفٌ رَّحِيمٌ.^۱
قطعًا برای شما پیامبری از خودتان آمد که برا او دشوار است شما در رنج بیفتید به [هذايت همه] شما خریص است و نسبت به مؤمنان دلسوز و مهر بان.

و در توقیعی از حضرت مهدی الله علیه السلام هم شدت عطوفت ایشان را در قبال پیروانشان می توان مشاهده کرد:

إِنَّهُ أَنَّهِ إِلَى ارْتِيَابِ جَمَاعَةِ مُنْكَمْ فِي الدِّينِ وَ مَا
دَخَلُوكُمْ مِّن الشُّكُّ وَ الْحَيْرَةِ فِي وِلَادَةِ أَمْرِهِمْ فَغَمَنَا ذَلِكَ لَكُمْ
لَا لَنَا وَسَاءَنَا فِيهِمْ لَا قَيْنَا لَانَ اللَّهُ مَعْنَا فَلَاقَةً بَنَا إِلَى غَيْرِهِ
وَ الْحَقُّ مَعْنَا فَلَنْ يَوْحَشَنَا مِنْ قَعْدَتِنَا.^۲

به من رسیده است که گروهی از شما در دینشان دچار تردید شده و در دل آنها نسبت به اولیای امرشان شک و حیرت وارد شده است. این مسئله مایه غصه و ناراحتی ما شد! البته به خاطر خود شما و نه برای ما، برای خود شما

۱. سوره توبه (۹)، آیه ۱۲۸.

۲. الاحتجاج، ج ۲، ص ۲۷۸.

ناراحت شدیم. چراکه خداوند با ماست و نیازی به غیر او
نداریم. حق، با ماست و به هیچ وجه اگر کسانی از [پیروی
از] ما دست بردارند، ما را به وحشت و تنها بی دچار
نمی کنند.

ظلم و جسارت عموما

ظلم عموماً های پیامبر اکرم، صلی اللہ علیہ وآلہ در حق ایشان به حدی بود که هم از شماره بیرون است و هم از حیث شهرت نیازی به تکرار و تذکر آنها نیست. تا جایی که در لعن یکی از آنها در قرآن کریم ضمن یک سوره کامل آمده است:

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَ تَبَّ^۱.

بریده باد دو دست ابو لهب و مرگ بر او.

مشابه این مسئله برای حضرت حجت الله هم اتفاق افتاد. امام سجاد الله در این رابطه پس از گریه و زاری پیشاپیش چنین از آن خبر دادند:

کانی بجعفر الکذاب وقد حمل طاغية زمانه على تفتیش امر ولی الله والمعتبد فی حفظ الله والتوكيل بحرم ابيه جهلاً منه بولادته و حرضاً على قتلها ان ظفر به وطمعاً فی میراثه حتى يأخذه بغير حقه.^۲

گویا که جعفر کذاب را با چشم خود می بینیم که طاغوت زمانش را وادر به تفتیش اقامتگاه ولی الله الاعظم پنهان از دیدگان و محفوظ به حفظ و حراست الهی می کند و پای سپاهیان او را به خانه پدرش باز می کند. این همه تلاش

۱. سوره تبت (۱۱۱)، آیه ۱.

۲. بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۳۸۶.

جعفر به جهت جهل او از ولادت حضرتش و حرص به
کشتن او در صورت یافتنش می‌باشد و طمعی که به میراث
پدرش دخته تا آن را به ناحق تصاحب کند.

منت خداوند متعال بروندگان

در باره حضرت محمد، صلی الله علیه وآلہ، در قرآن کریم آمده است:

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتَلَوَّا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُرِكِّبُهُمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلٍ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ.^۱

به یقین خدا بر مؤمنان منت نهاد که پیامبری از خودشان در میان ایشان برانگیخت تا آیات خود را بر ایشان پخواند و پاکشان گرداند و کتاب و حکمت به آنان بیاموزد قطعاً پیش از آن در گمراهی آشکاری بودند.

و در باره حضرت مهدی ع و حکومت جهانی ایشان چنین آمده است:

وَنُرِيدُ أَنْ نَمَّنَ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضْعَفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ.^۲

و خواستیم برکسانی که در زمین فرودست شده بودند منت نهیم و آنان را پیشوایان [مردم] و وارثان [زمین] اکنیم.

۱. سوره آل عمران (۳)، آیه ۱۶۴.

۲. سوره قصص (۲۸)، آیه ۵

بعثت و ظهور پس از یک دوره فترت

شخصی از امام ششم، امام جعفر صادق علیهم السلام سؤال کرد آیا
شما صاحب الامرید؟ پاسخ شنید: نه.

- فرزند تان چطور؟

- نه!

- فرزند فرزند تان؟

- نه.

پرسید: پس مهدی کیست؟ حضرت پاسخ دادند:
الذی یملو ها عدلاً کما مللت ظلماً و جوراً، علی فترة
من الائمه کما ان رسول الله، صلی اللہ علیہ وآلہ، بعث علی فترة من
الرسل.^۱

کسی که آن (زمین) را مملو از عدالت می‌کند همان طور
که آنکنه از ظلم و جور شده باشد آن هم پس از یک دوره
فترت^۲ ائمه که پیامبر اکرم، صلی اللہ علیہ وآلہ، هم پس از یک دوره
فترت انبیا به تیوت میعوشت شدند.

۱. رخار الانوار، ج ۵۱، ص ۳۹؛ منتخب الافر، ص ۲۴۹.

۲. فترت به فاصله میان دو پیامبر [که پیامبری تیست] گفت می‌شود. د.ی: /غتنامه دهخدا/ (ذیل همین عنوان). البته قراموش نکنیم که مدت فاصله
قابل توجه مدنظر بوده است.

دعوت به امر جدید

امام محمد باقر ع فرمودند:
انْ قَائِمَا إِذَا قَامَ دُعَا النَّاسُ إِلَى أَمْرٍ جَدِيدٍ كَمَا دُعَا إِلَيْهِ
رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَإِنَّ الْإِسْلَامَ بِدْأًا غَرِيبًا وَ سَيَعُودُ
غَرِيبًا كَمَا بِدْأَ فَطُوبِي لِلْغَرَبَاءِ.^۱

وقتی قائم ما [أهل بيت] قیام کند مردم را به امر جدیدی
دعوت می کند همان طور که پیامبر اکرم، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، به آن
دعوت کردند.^۲ حقیقتاً اسلام در غربت آغاز شد و به زودی
به همان اندازه چهار غربت خواهد شد. خوشابه حال
غیریبان.

۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۶۶؛ الغيبة نعمانی، ص ۳۲۲.

۲. نکته لازم به تذکر در این روایت این است که حضرت من فرمایند دعوت
به «امر جدید» است نه «اسلام جدید» و در ادامه هم من فرمایند «همان گونه
که پیامبر اکرم، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، به آن دعوت کردند» که از حیث ادبی کاملاً
واضع است که ضمیر «س» در ایه به «امر جدید» باز می گردد ولذا به خوبی
واضع است هر دو معصوم الظاهر به یک امر دعوت می کنند و جدید بودن آن
برای مخاطبان است و نه نسبت به همدیگر.

بعثت و ظهور در وقت غلبة جاهلیت

امام موسی کاظم علیه السلام از پدران خویش از حضرت
محمد، صلی الله علیه و آله، نقل کردند که فرمودند:
بعثت بین جاهلیتین، لا خراهمَا شر من او لا همَا.^۱
من در میان دو دوره جاهلیت مبعوث شدم که قطعاً
دومی از اولی [به مراتب] بذیر است.

حضرت علی علیه السلام هم درباره جاهلیت دوم چنین
می فرمایند:
يا قوم اعلموا علماً يقيناً أَنَّ الذِّي يُستَقْبَلُ قَائِمًا مِّنْ امْرٍ
جاهلیتکم و ذلك أَنَّ الْأَمَّةَ كُلُّهَا يَوْمَئِذٍ جاهلية إِلَّا مَنْ
رَحْمَ اللَّهُ...^۲

ای قوم، با علمی آمیخته به یقین بدانید که قائم ما با
جاهلیت شما روبرو خواهد شد به جز کسی که خدا به او
رحم کرده باشد، همه امت [در آن شرایط و دوران] به
جاهلیت مبتلا خواهد بود.

۱. علامات المهدی المنتظر عليه السلام في خطب الامام على عليه السلام و رسائله و احاديثه، ص ۲۱۷ به نقل از امالی شجری، ج ۱، ص ۲۷.

۲. بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۲۰؛ شرح نهج البلاغه ابن ابي الحدید، ج ۷، ص ۵۸؛ شرح نهج البلاغه ابن میثم بحرانی، ج ۳، ص ۶ بنابر نقل همان.

شاهدت و يكسانی معجزه‌ها

امام صادق ع فرمودند:

ما من معجزة من معجزات الانبياء والوصياء الا و
يظهر الله تبارك وتعالي مثلها في يد قائمنا لاتمام الحجة
على الاعداء.^۱

هیچ معجزه‌ای از معجزه‌های انبیا و اوصیا نیست مگر
اینکه خداوند متعال همانند آن را به دست قائم ع ظاهر
می‌کند تا بر دشمنان اتمام حجت کند.^۲

۱. ثبات الهداء، ج ۷، ص ۳۵۷.

۲. بدین است که اصل نزول قرآن از محتوای این روایت استناد شود ولی
ارایه فهم و تفسیر خالی از شوابح و اشتباہات و کچغ فهم‌ها از جمله
مسایلی است که در بارۀ حضرت مهدی ع روی آن تأکید بسیاری مشاهده
می‌شود ولذا اگر ارایه فهم اصیل قرآن و قرآن اصیل را جدای از اضافاتی
که دشمنان مفرض و درستان جاھل به آن نسبت داده‌اند فرض کنیم، این
روایت تخصیص نمی‌خورد و لازم نمی‌شود، این مورد را هم از آن استناد
کنیم.

احیاء مردگان در کفر و جهالت

در باره حضرت خاتم المرسلین، صلی الله علیہ و آله، در قرآن
کریم آمده است:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِبُو لِلَّهِ وَلِرَسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا
يُحِسِّنُكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَخْوُلُ بَيْنَ الْمَرءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ
تُحَشَّرُونَ.^۱

ای کسانی که ایمان آورده اید وقتی خدا و پیامبر، شما را
به چیزی فرا خواندند که به شما حیات می بخشند، آنان را
اجابت کنید و بدانید که خدا میان آدمی و دلش حاصل
می گردد و نزد او محشور خواهد شد.

امام محمد باقر در باره زنده شدن زمین پس از مرگش
به دست خداوند متعال که در آیه هفدهم سوره حديد آمده
است،^۲ فرمودند:

يَحْيِيهَا (إِنَّ الْأَرْضَ) اللَّهُ عَزَّوَجْلَ بالقَائِمِ بَعْدَ مَوْتِهَا
يعنى بموتها کفر اهلها والکافر میت.^۳

خداوند عزوجل به وسیله قائم زمین را پس از
مرگش زنده می کند و منظور از مرگ، کفر اهل آن می باشد که
کافر در حقیقت مرده است.

۱. سوره انفال(۸)، آیه ۲۴.

۲. إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحِسِّنُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا... .

۳. بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۴

وعده پیروزی

از جمله ویژگیهای مشترک خاتم الانبیاء صلی الله علیه وآلہ و خاتم الائمه علیهم السلام پیروزیهای مکرر و تأیید ضمنی ایشان به این واسطه است. قرآن کریم در این رابطه می‌گوید:

وَإِن يُرِيدُوا أَن يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسِبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ
بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ.^۱

و اگر بخواهند تو را بفریبند [یاری] خدا تو را بس است. همو بود که تو را با یاری خود و مؤمنان تیز و مند گردانید.

در دعاهای مختلفی هم که برای حضرت صاحب الامر علیهم السلام می‌کنیم از خداوند متعال برای حضرت شنی طلب می‌کنیم:

... وَإِنَّهُ بِالنَّصْرِ وَالنَّصْرِ نَاصِرٌ وَأَخْذُلُ خَازِلِيهِ...^۲

او را با نصر [خود] نیز و مند و تأیید گردان و یا اورانش را یار باش و دشمنانش را خوار گردان.

که وعده به اجابت این دعا را ضمن روایات مختلفی می‌توان مشاهده کرد.^۳

۱. سوره انفال(۸)، آیه ۶۲.

۲. دعای هس از زیارت آل پس؛ الا حجاج، ج ۲، ص ۳۱۶؛ سحار الانوار، ج ۹۴، ص ۲.

۳. به عنوان نمونه ر.ک؛ اعلام الوری، ص ۴۳۳.

بخششای بی کوان

حضرت محمد، صلی الله علیه وآلہ، درباره خود می فرمائند:
اجود الاجواد اللہ و انا اجود بني آدم.^۱
بخشنده ترین بخشندہ ها خداوند متعال می باشد و من
بخشنده ترین فرزندان آدم ~~کے~~ هستند.

ایشان درباره آخرین فرزند خویش، علیهم السلام، فرمودند:
یکون عند انقطاع من الزمان و ظهرور من الفتنه رجل
یقال له المهدی یکون عطاوه هنیئاً.^۲
به هنگام فترت زمان و در عصر بروز فتنه ها مردی
نمایان می شود که به نام مهدی که بخششای او دلچسب و
گواراست.^۳

۱. ارشاد القلوب، ج ۱، ص ۲۱۲.

۲. الحاوی للفتاوى، ج ۲، ص ۱۳۳.

۳. البته در باب بخشش حضرت روایات زیادی وجود دارد و تنها به ذکر
معین یک مورد اکتفا می کنیم.

صاحب پرچم پیروزی بخش

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

کانی انظر الى القائم قد ظهر على نجف الكوفة فاذا
ظهر على نجف نشر رایه رسول الله،صلی اللہ علیہ وآلہ و عمودہا
من عمد عرش الله تعالى و سائرها من نصر الله عزوجل ولا
تهوی بها الى احد الا اهلکه الله تعالى.

قلت: او تكون معه او يؤتى بها؟

قال: بلی يؤتی بها. یأتیه بها جبرئیل علیه السلام^۱

گویا به قائم می نگرم که از نجف کوفه ظاهر می شود
وقتی در نجف نمایان شد [به نجف رسید] پرچم رسول
اکرم،صلی اللہ علیہ وآلہ و عمودہا را می گشاید، همان پرچمی که میله اش از
میله ها و ستونهای عرش خداوند متعال است. حامل آن
[نوید] نصر الهی را [به همراه خود] می آورد. این پرچم بر
هر که فرود آید، خداوند متعال او را هلاک می کند.

راوی می پرسد: آیا قائم خود این پرچم را به همراه دارد؟

حضرت پاسخ می دهدند:

آن را جبرئیل علیه السلام برای حضرتش می آورند.

۱. کمال الدین، ج ۲، ص ۵۹۲ (ب ۵۸۰ ج ۱۲)؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۶۷.

تحمل درد و اندوه یکسان

امام پنجم ع فرمودند:

ان صاحب هذا الامر لو قد ظهر لقى من الناس مثل ما
لقى رسول الله، صلى الله عليه وآلها، وآکثر. ^۱

حضرت صاحب الامر هرگاه ظهور کند به همان اندازه
از مردم [سختی و ناراحتی] می بینند که رسول
اکرم، صلى الله عليه وآلها، از آنها دید و حتی بیشتر. ^۲

۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۶۳.

۲. فراموش نکنیم که حضرت رسول، صلى الله عليه وآلها، خود فرمودند: «هیچ
پیامبری به اندازه من اذیت نشد»، (الجامع الصغیر، ج ۲، ص ۱۴۲) و در
بيان این پیامبران حضرت ایوب با آن همه سختیها و حضرت نوح با آن
طول مدت عمر و تبلیغش و... بوده‌اند. حظمت صبر این دو خاتم را از
مجموع این گونه روایات می‌توان به خوبی دریافت.

دشمنی مشترک

امام صادق ع فرمودند:

انا و آل ابی سفیان اهل بیتین تعادیتنا فی الله؛ قلنا صدق الله و قالوا کذب الله؛ قاتل ابوسفیان، رسول الله، صلی الله علیه و آله، و قاتل معاویه علی بن ابی طالب ع و قاتل یزید بن معاویه، الحسین بن علی ع و السفیانی یقاتل القائم ع ما و خاندان ابوسفیان دو خانواده‌ایم که همواره به خاطر خدا در جنگ بوده‌ایم؛ ما می‌گوییم خدا راست است و راست گفته، آنها می‌گویند، دروغ است و دروغ گفته؛ ابو سفیان با رسول الله، صلی الله علیه و آله، جنگید؛ معاویه هم با امیر المؤمنین ع و یزید بن معاویه هم با سید الشهداء ع جنگیدند و [در نهایت هم] سفیانی با حضرت مهدی ع پیکار خواهد کرد.

۱. بخار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۹۰؛ الزام الناصب، ج ۲، ص ۱۳۱؛ معانی الاخبار، ص ۳۷.

فریاد شیطان ملعون

یکی از صحابه امام محمد باقر علیه السلام می‌گوید با حضرت
در خیمه‌ای نشسته بودیم که ایشان گوشة خیمه را کنار زده و
فرمودند:

انْ امْرَنَا قَدْ كَانَ أَبِينَ مِنْ هَذِهِ الشَّمْسِ. ثُمَّ قَالَ: يَنَادِي
مَنَادٌ مِنَ السَّمَاءِ فَلَانَ بْنَ فَلَانَ هُوَ الْأَمَامُ بِاسْمِهِ يَنَادِي أَبْلِيسَ
— لَعْنَهُ اللَّهُ — مِنَ الْأَرْضِ كَمَا تَنَادِي بِرَسُولِ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ،
لِيَلَّةُ الْعَقْبَةِ.^۱

[حقانیت] امر ما وضوحش از این آفتاب بیشتر است.
[وقتی مهدی ظهور کند] یک منادی از آسمان به نام او تدا در
دهد که او امام است و [به دنبال آن] ابلیس ملعون از زمین
فریادی می‌کشد همانند فریادی که در شب عقبه بر [سر]
رسول الله، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، کشید.

۱. کمال الدین، ج ۲۲، ص ۵۵۱ (ب ۵۷ ح ۲)؛ الخرائج والجرائج، ج ۳،
ص ۱۱۶.

همسانی تعداد ياران

سیصد و سیزده نفر از تازه مسلمانان در جنگ بدر به
یاری پیامبر اکرم، صلی الله علیه وآلہ، شتافتند که اولین هسته ياران
حضرت حجت عهم به همین تعداد است. امام ششم عدر
این رابطه می فرمایند:

اذا اذن الامام، دعى الله باسمه العبراني فاستحيت له
صحابته الثلاثمائة والثلاثة عشر قزع كقزع الخريف. فهم
اصحاب الاولوية؛ منهم من يفقد عن فراشه ليلاً فيصبح
بمكة و منهم من يسير في السحاب نهاراً يعرف، باسمه و
اسم أبيه و حليته و نسبة. قلت: جعلت فداك! ايه اعظم
ایماناً؟ قال: الذي يسير في السحاب نهاراً و هم المفهودون
و فيهم نزلت هذه الآية: أَيَّمَّا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ الله
جَمِيعاً. او ۲

هنگامی که به حضرت مهدی عاذن [ظهور] داده شود،
خداوند متعال را به اسم اعظمش می خواند و ياران سیصد و
سیزده گانه ایشان همانند جمع شدن ابرهای پاییزی به گرد
ایشان می آیند و آنان پیشقاولان ياران حضرتند که برخی
شبانه از پسترهای خوش جدا می شوند تا صبح در مکه باشند و
برخی از آنها در طول روز بر ابرها سوار شده که به نام و نام
پدر و نسبه ایشان شناخته شده اند.

۱. سوره بقره (۲)، آیه ۱۴۸.

۲. الغیة نعمانی، ص ۲۱۳؛ بشارۃ الاسلام، ص ۲۰۳.

راوی می پرسد: کدام ایمان بالاتری دارند؟ حضرت
جواب می دهدند:

آنان که روز برابرها سوار می شوند. ایشان همان ناپدید
شدگانند که دریاره شان این آیه نازل شده است: «هر جا
پاشید خداوند همه تان را می آورد و جمع می کند».

تبرک جستن یاران

در جریان فتح مکه ابوسفیان که به همراه عباس به میان سپاهیان اسلام آمده بود، نقل می‌کند که هنگام وضو گرفتن پیامبر، صلی الله علیه و آله، شاهد بوده احدي از صحابه ایشان نمی‌گذاشته باشد قطره‌ای از آب وضوی حضرت روی زمین پریزد و در تبرک جستن به آن از هم سبقت می‌گرفته باشد و از چنین جریانی اینگونه استنباط می‌کند که یا این جمعیت یا شدت اعتقاد خود به رهبرشان که در میان پیروان و سربازان قیصر و کسری مشاهده شده قطعاً شکست ناپذیرند و در هر جنگی جز پیروزی به ارمغان نمی‌آورند. که همین طور هم شد.^۱

دریاره یاران قائم آل محمد، صلی الله علیه و آله، امام صادق ع
می‌فرمایند:

يتمسحون بسرج الامام يطلبون بذلك البركة و يحفون
به يقونه بانفسهم في الحروب و يكفونه ما ي يريد.^۲

یاران حضرت مهدی ع دستهای خود را بر زمین مرکب امام ع می‌کشند و به این وسیله بدان تبرک می‌جوینند دور حضرتش حلقه می‌زنند و در جنگها جسم و جان خویش را سپر بلای ایشان می‌کنند. هر چه از آنان بخواهد، احابت کرده و انجام می‌دهند.

۱. ر.ک: بحار الانوار، ج ۲۱، ص ۱۲۹.

۲. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸.

یاری فرشتکان

هر چند مسلمانان در ابتدای امر به شدت از کمبود عده و عده رنج می بردند و هر آن، احتمال درهم شکسته شدن ایشان از این حیث وجود داشت لیکن خداوند متعال با فرستادن ملایکه برای یاری ایشان این مشکل را به خوبی حل کرد به طوری که مسلمانان فتوحات و پیروزیهای پیاپی به دست می آورند.

إِذْ تَسْتَغْيِثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجِابَ لَكُمْ أَنَّى مُمْدُودُكُمْ بِالْفِئَنَ
الْمَلَائِكَةُ مُرْدِفِينَ. وَ مَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشَرًا وَ لِتَطْمَئِنَّ بِهِ
قُلُوبُكُمْ وَ مَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ. إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ.

[به یاد آورید] زمانی که پروردگار خود را به فریاد می طلبیدیم، پس دعای شما را اجابت کرد که من شما را با هزار فرشته پیاپی یاری خواهم کرد و این [وعده] را خداوند جزوی دیدی [برای شما] قرار نداد تا که دلهايتان بدان اطمینان یابد و پیروزی جز از نزد خدا نیست که خدا شکست ناپذیر [او] حکیم است.

عین این مطلب در مورد جنگهای حضرت صاحب علیه السلام
هم اتفاق خواهد افتاد؛ ابان بن تغلب از امام صادق علیه السلام نقل
می کند که فرمودند:
کانی انظر الى القائم على ظهر النجف ركب فرساً ادهم

ابلق، بین عينيه شمراخ ثم ينفص به فرسه فلا يبقى اهل بلدة الا وهم يظنون انه معهم في بلادهم فاذا نشر راية رسول الله انخط عليه ثلاثة عشر الف ملك و ثلاثة عشر ملكا كلهم ينظرون الى القائم و هم الذين كانوا مع نوح في السفينة والذين كانوا مع ابراهيم حيث القى في النار و كانوا مع عيسى حين رفع و اربعة آلاف مسومين و مرففين و ثلاثة و ثلاثة عشر ملائكة يوم بدر و اربعة آلاف ملك الذين هبطوا يريدون القتال مع الحسين فلم يؤذن لهم.^۱

گویا هم اکنون، قائم را پشت شهر نجف می بینم، هنگامی که بر آن نقطه از جهان دست یافته است. او بر اسبی سیاه که خالهای سفیدی دارد و میان چشمانش پاره‌ای سفیدی می درخشند، سوار می شود [و شهرهای جهان را فتح می کند]. هیچ شهری در جهان باقی نمی ماند جز آنکه می پندارند، مهدی در میان آنان و در شهرشان می باشد. آنگاه که او پرچم رسول الله، صلی الله علیه وآلہ، را به اهتزاز درآورد، سیصد و سیزده هزار فرشته که سالها منتظر ظهورش بوده‌اند به زیر پرچمش گرد آمده [و منتظر نبرد می شوند]. همان فرشتگانی که با نوح پیامبر در کشتی، با ابراهیم خلیل در آتش و با عیسی هنگام عروج به آسمان همراه بودند.

۱. کمال الدین، ج ۲، ص ۶۷۲؛ الغیة نعمانی، ص ۳۰۹؛ بحار الانوار، ج ۱۹، ص ۳۰۵.

۴۸ ■ دو خاتم علیهم السلام

همچنین سیصد و سیزده هزار ملک از ملائکه جنگ
یدر به علاوه چهار هزار فرشته به یاری حضرتش می‌آیند
که پیش از آن به کریلا آمده بودند تا در رکاب سید الشهداء علیه السلام
بجنگند ولی اذن نیافتند و به آسمان رفتدند...^۱

۱. تفصیل این مطلب را در کتاب مهدی مستطر علیه السلام نوشته آیت‌الله خراسانی
صص ۳۲۷-۳۲۸ مطالعه کنید.

یاری و مساعدت پارعوب

از جمله عواملی که در پیروزی‌های مکرر حضرت ختمی مرتبت محمد مصطفی، صلی اللہ علیہ وآلہ، مُؤْثِر بود، ترسی است که خداوند متعال در دل دشمنان ایشان، پیش و پس از مواجهه با حضرتش، می‌افکند:

وَأَنْزَلَ اللَّذِينَ ظَاهَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ
وَقَدَّفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَفَرِيقًا تَأْسِرُونَ.^۱

وکسانی که از اهل کتاب [با کفار] هم پشتی کرده بودند، از دژهایشان بیرون آورد و در دلها یشان هراس افکند [به طوری که] گروهی را می‌کشید و گروهی را اسیر می‌کردید. چنین مطلبی در مورد جنگهای حضرت مهدی علیه السلام هم اتفاق می‌افتد؛ امام محمد باقر علیه السلام در این باره می‌فرمایند:

وَالرِّعبُ مسيرةً شَهْرٍ اِمَامَهُ وَخَلْفَهِ وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شَمَالِهِ.^۲

ترس و وحشت از قدرت سپاهیان حضرت مهدی علیه السلام پیشاپیش و از پشت سر و چپ و راست او به فاصله یک ماه در حرکت است.^۳

۱. سوره احزاب (۳۳)، آیه ۲۶. دیگر موارد را هم در این آیات مطالعه کنید: سوره آل عمران (۳)، آیه ۱۵۱؛ سوره انفال (۸)، آیه ۱۲ و خصوصاً سوره حشر (۵۹)، آیه ۲.

۲. بحار الانوار، ۵۲ ص ۳۴۳.

۳. یعنی از یک ماه قبل از ورود حضرت و سپاهیانش به هر جا، تا یک ماه پس از خروجشان از آنجا دشمنان ایشان دچار رعب، وحشت و خودباختگی در برابر قدرت آنها هستند.

مکه نقطه آغاز بعثت و ظهر

نقطه شروع بعثت حضرت محمد، صلی اللہ علیہ وآلہ، شهر
مکه بود که در آن ندای
قولوا لا إله إلا الله تقلعوا.^۱

بگویید: لا إله إلا الله، تارستگار شوید.
طنین انداز شد و همین طور هم حضرت مهدی ع از شهر
مکه ظهر کرد و قیام خویش را آغاز می کنند؛ امام صادق
ع ضمن روایتی طولانی می فرمایند:

... فھؤلاء ثلاثة و ثلاثة عشر رجلاً بعدد أهل بيدر
يجمعهم الله عزوجلّ بمکه في ليلة واحدة وهي ليلة الجمعة
فيوافوه في صبيحتها إلى المسجد الحرام ولا يتخلف منهم
رجل واحد...^۲

... آنها سیصد و سیزده مرد به تعداد جنگجویان بدر
هستند که خداوند همه آنها را در یک شب جمعه در مکه
گرد هم می آورد و صبح همگی به مسجدالحرام رفته و
خدمت حضرتش شرفیاب می شوند بی آنکه احدی از آنها
از این امر سرپیچی و تخلف کند.

۱. دلائل الإمامة، ص ۳۰۹.

۲. رسارة الإسلام، ص ۲۱۰.

قیام با شمشیر

امام چهارم، حضرت زین العابدین (ع) فرمودند:
فی القائم منا سنت من الانبياء: سنت من آبینا آدم و سنت
من نوح و سنت من ابراهیم و سنت من موسی و سنت من
عیسی و سنت من ایوب و سنت من محمد، صلی الله علیہ رأله؛
فاما من آدم و نوح فطول العمر؛
واما من ابراهیم فخفاء الولادة و اعتزال الناس؛
واما من موسی فالخوف والغيبة؛
واما من عیسی فاختلاف الناس فيه؛
واما من ایوب فالفرج بعد البلوى؛
واما من محمد فالخروج بالسيف.^۱
در قائم ما [أهل بيت] سنتهايی از چند پیامبر وجود
دارد: از پدرمان حضرت آدم، نوح، ابراهیم، موسی، عیسی،
ایوب و حضرت محمد که درود خداوند بر همه ایشان باد.
از حضرت آدم و نوح طول عمر؛
از حضرت ابراهیم، مخفی بودن تولد و گوشہ گیری از
مردم؛
از حضرت موسی خوف و هراس و غیبت؛
از حضرت عیسی اختلاف مردم درباره خود؛
از حضرت ایوب، گشايش پس از ابتلاء
واز حضرت محمد قیام با شمشیر را به یادگار برده است.

۱. اعلام الوری، ص ۲۰۲ (ب، ۲، ف۲)؛ کمال الدین، ج ۱، ص ۳۲۱.

بخش دوم

نسبتهای دو خاتم، علیهم السلام، با یکدیگر

نسبت با «قرآن»

از حضرت علی ع تفسیر حدیث مشهور شقیلین که از وجود نازنین پیامبر اکرم، صلی الله علیه وآلہ، نقل شده، فرمودند:

انا والحسن والحسین والائمه التسعة من ولد الحسین.
تاسعهم مهدیهم و قائمهم؛ لا یفارقون کتاب الله ولا یفارقهم
حتی یردوا علی رسول الله، صلی الله علیه وآلہ، حوضه.^۱

[منظور از عترت در این روایت] من و حسن و حسین و امامان نه گانه از نسل حسین می‌باشد که نهمین آنها مهدی و قائم ایشان است. نه [این دوازده بزرگوار] از قرآن جدا می‌شوند و نه قرآن از ایشان تا زمانی که بر سر حوض ایشان (کوثر) بر حضرت ختمی مرتبت وارد شوند (و هم‌دیگر را ملاقات کنند).

۱. کمال الدین، ج ۲۱، ص ۴۵۲ (ب ۲۲، ح ۶۴)؛ بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۱۲۷.

نسبت با «هدایت»

پیامبر ختمی مرتبت، صلی الله علیه وآلہ، فرمودند:
بل مثا الهداء الى الله الى يوم القيمة، بنا استنقذهم
عزوجل من ضلاله الشرك و بنا ينقذهم من ضلاله الفتنة و
بنا يصبحون اخواناً بعد ضلاله الفتنة كما بنا أصبحوا اخواناً
بعد ضلاله الشرك و بنا يختم الله كما بنا فتح الله.^۱

راهنما یان [مردم] به سوی خدا تا قیام قیامت همگی از
ما [اهل بیت] هستند. خداوند به وسیله ما مردم را از
گمراهی شرک و فتنه رها یعنی بخشید، به وسیله ما بود که پس
از گمراهی فتنه و شرک راه برادری در پیش گرفتند و
[هدایت و تمام خوبیها] به ما ختم خواهد شد همان گونه که
به ما آغاز گشت.

۱. کمال الدین، ج ۱، ص ۲۲۷ (ب ۲۲، ح ۳۱)؛ بخار الانوار، ج ۲۲، ص ۲۲.

نسبت با «معرفت»

امام محمد باقر ع برای رهایی از شک و حیرت پیش از ظهور^۱ توصیه به خواندن دعای زیر می‌کنند که رابطه معرفت دو خاتم را یا هم از آن می‌توان فهمید.

اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي نَفْسِكَ فَإِنَّكَ أَنْ لَمْ تَعْرِفْنِي نَفْسِكَ لَمْ
أَعْرِفْ نَبِيكَ؛ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي رَسُولَكَ فَإِنَّكَ أَنْ لَمْ تَعْرِفْنِي
رَسُولَكَ لَمْ أَعْرِفْ حَجْتَكَ؛ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حَجْتَكَ فَإِنَّكَ أَنْ لَمْ
تَعْرِفْنِي حَجْتَكَ ضَلَّلْتَ عَنِ الدِّينِ.^۲

پروردگارا تو خود را به من بشناسان والا پیامبرت را
نخواهم شناخت.

پروردگارا پیامبرت را به من بشناسان والا حجت را
نخواهم شناخت.

پروردگارا حجت را به من بشناسان والا از دینم گمراه
می‌شوم.

۱. همین دورانی که در آن به سر می‌پریم.

۲. الکافی، ج ۱، ص ۳۳۷؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۴۷.

نسبت در «فوارانیت»

پیامبر اکرم، صلی اللہ علیہ وآلہ، در خطبه غدیر خود چنین فرمودند:

معاشر الناس، النور من الله عزوجل في مسلوك ثم في
على ثم في النسل منه إلى القائم المهدى الذى يأخذ
بحق الله وبكل حق هو لنا. ۱

ای گروه مردم، نور مخصوص خداوند عزوجل در
وجود من است پس در وجود علی تجلی خواهد کرد و
سپس در نسل او تا قائم مهدی که خداوند و هر حقی را که از
آن ما بوده است، باز پس می گیرد.

حسن ختم

دعای برای ظهور امام زمان ارواحنا فداء پس از هر نماز خصوصاً نمازهای ماه مبارک رمضان

اللَّهُمَّ ادْخِلْ عَلَىٰ أَهْلِ الْقِبْرَى السَّرُورَ، اللَّهُمَّ اغْنِ كُلَّ
فَقِيرٍ، اللَّهُمَّ اشْبِعْ كُلَّ جَائِعٍ، اللَّهُمَّ اكْسِ كُلَّ عَرِيَانٍ، اللَّهُمَّ
اقْضِ دِينَ كُلِّ مُدْيَنٍ، اللَّهُمَّ فَرْجِ عَنْ كُلِّ مُكْرُوبٍ، اللَّهُمَّ رَدِّ
كُلَّ غَرِيبٍ، اللَّهُمَّ فَكِّ كُلَّ اسِيرٍ، اللَّهُمَّ اصْلِحْ كُلَّ فَاسِدٍ مِّنْ
أَمْوَالِ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ اشْفُعْ كُلَّ مَرِيضٍ، اللَّهُمَّ سَدِّ فَقْرَنَا
بِغُناَكَ، اللَّهُمَّ غَيْرَ سُوءِ حَالَنَا بِحَسْنِ حَالَكَ، اللَّهُمَّ اقْضِ عَنَّا
الدِّينَ وَاغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ، إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.^۱

بارالها، همه مردگان را شاد و مسرور کن؛ بارالها، تمام فقیران را بسیاز کن؛ بارالها، همه گرسنگان را سیر نما؛ بارالها، تمام برهنهنگان را بپوشان؛ بارالها، بدھی همه بدھکاران را ادا کن؛ بارالها، همه ناراحتیها را بر طرف کن؛ بارالها، از تمام غریبان رفع غربت کن (آنها را به وطنشان بازگردان)؛ بارالها، تمام اسیران را آزاد کن؛ بارالها، تمام مفاسد و مشکلات را از امور مسلمین بر طرف کن؛ بارالها، تمام مریضان را شفا بخش؛ بارالها، فقر ما را به غنای خود مرتفع نما؛ بارالها، بد احوالی ما را به حسن احوال خود بر طرف کن؛ بارالها، دیون ما را بر طرف گردان و ما را از فقر برهان که تو بر انجام همه چیز توانایی.

۱. منهاج العارفين، ص ۲۱۴.

از همین مجموعه:

آخرین نشانه‌های ظهور

چهل حدیث درباره نشانه‌های پایانی ظهور حضرت

مهدی الله عز و جل

قیمت: ۲۵۰۰ ریال.

چاپ دوم

از حسین الله عز و جل تا مهدی الله عز و جل

چهل حدیث از حضرت مهدی الله عز و جل درباره سید الشهداء الله عز و جل

قیمت: ۳۰۰۰ ریال

چاپ اول

دو خاتم، علیهم السلام

چهل شیاهت میان پیامبر اکرم، صلی الله علیه و آله، و حضرت

مهدی الله عز و جل در آیات و روایات.

قیمت: ۳۰۰۰ ریال

چاپ اول

علی الله عز و جل و مهدی الله عز و جل

چهل حدیث پیشگوییهای حضرت امیر الله عز و جل درباره

حضرت صاحب الامر الله عز و جل

قیمت: ۴۵۰۰ ریال

چاپ اول

متقادیان می‌توانند وجه لازم جهت تهیه هر اثر را به

حساب ۱۰۱۷۱۱۷۲۰۰۰ سیا نزد بانک ملی ایران در

وجه موعد واریز و اصل فیش بانکی را به نشانی تهران

صندوق پستی ۱۴۱۵۵-۸۳۴۷ ارسال کنند؛ تا ترتیب

ارسال کتب داده شود.